

Aan de raad van de gemeente Vijfheerenlanden
T.a.v. de griffier, mevrouw K. Goossens
Postbus 11
4140 AA Leerdam

uw brief van:

uw kenmerk:

datum: 20-07-2026

ons kenmerk:

behandeld door: B. Hoeven

bijlagen: 1

Onderwerp: Reactie op zienswijze jaarrekening
2025 en begroting 2027

Geachte leden van de raad,

In de vergadering van 2 juli jl., heeft uw raad de concept jaarrekening / het concept jaarverslag 2025 en de ontwerp begroting en het ontwerp jaarplan 2027 van de gemeenschappelijke regeling Avres besproken.

Naar aanleiding hiervan heeft uw raad besloten een zienswijze uit te brengen die per brief naar het bestuur van Avres is verzonden. De jaarrekening is besproken in de vergadering van het algemeen bestuur van 9 juli jl. De vaststelling van de begroting is voorzien in de vergadering van het algemeen bestuur van 10 september as.

Het dagelijks bestuur van Avres heeft kennisgenomen van de zienswijze van de gemeenteraad van Vijfheerenlanden en waardeert uw uitspraak dat u vertrouwen heeft in de toekomstige financiële positie van Avres.

In uw zienswijze onderschrijft uw raad verder het belang van de voorgestelde inzet op de aanpak van statushouders richting participatie en uitstroom en de versterking van informatiebeveiliging in het licht van toenemende digitale dreigingen en nieuwe cyberwetgeving, Wel merkt uw raad op dat dit opgaven zijn die (deels) een structureel karakter kunnen hebben.

Juist bij een ruim weerstandsvermogen vindt uw raad het van belang dat zorgvuldig wordt afgewogen hoe incidentele middelen worden ingezet. Daarbij hecht uw raad eraan dat:

- duidelijk wordt onderscheiden wat eenmalig is en wat structureel doorwerkt;
- incidentele inzet niet leidt tot structurele verplichtingen zonder structurele financiële dekking;
- en dat inzichtelijk wordt gemaakt hoe de inzet van middelen zich verhoudt tot de risico's die al zijn opgenomen in het weerstandsvermogen, zodat overlap in de financiële onderbouwing wordt voorkomen.

Daarnaast geldt voor uw raad als uitgangspunt dat, bij een ruim toereikend weerstandsvermogen, middelen niet automatisch worden vastgezet maar (deels) terugvloeien naar de deelnemende gemeenten, tenzij sprake is van een duidelijke en goed onderbouwde noodzaak voor inzet.

Het bestuur van Avres wenst hierop als volgt te reageren:

In de conceptjaarrekening 2025 en het conceptjaarverslag 2025, die ter zienswijze aan de gemeenteraden en ter advies aan de cliëntenraad zijn aangeboden, is voorgesteld om het positieve financiële resultaat van € 606.000 niet uit te keren aan de deelnemende gemeenten, maar binnen Avres te bestemmen voor twee actuele opgaven: de versnelde aanpak van participatie en uitstroom naar werk van statushouders en de versterking van cyberweerbaarheid en informatiebeveiliging.

De zienswijzen van alle drie gemeenten zijn ontvangen en betrokken bij de besluitvorming binnen het algemeen bestuur.. Uit de zienswijzen blijkt dat de inhoudelijke opgaven die aan het voorstel ten grondslag liggen breed worden herkend. De gemeente Gorinchem spreekt in haar zienswijze waardering uit voor de inhoudelijke lijn van Avres, in het bijzonder voor de inzet op versnelde participatie en begeleiding van statushouders. De gemeenten Molenlanden en Vijfheerenlanden geven aan onder voorwaarden en specifieke eisen te kunnen instemmen met de voorgestelde resultaatbestemming. In Molenlanden is dit onder overlegging van een concreet plan van aanpak en Vijfheerenlanden geeft aan dat incidentele inzet van financiële middelen niet mag leiden tot structurele verplichtingen zonder structurele financiële dekking en dat inzichtelijk wordt gemaakt hoe de inzet van middelen zich verhoudt tot de risico's die al zijn opgenomen in het weerstandsvermogen, zodat overlap in de financiële onderbouwing wordt voorkomen.

De raad van de gemeente Gorinchem kan zich niet vinden in de voorgestelde bestemming van het positieve resultaat binnen Avres. Daarbij wijst de raad erop dat het weerstandsvermogen van Avres ruim voldoende is, dat de betreffende risico's al zijn opgenomen in de risicoanalyse en dat het in financiële zin niet logisch wordt geacht om incidentele middelen via een bestemmingsreserve in te zetten voor taken met een meer doorlopend en structureel karakter, zoals de begeleiding van statushouders.

Het bestuur van Avres heeft de drie zienswijzen zorgvuldig gewogen. Daarbij erkent het bestuur het belang van een terughoudende en zorgvuldige omgang met incidentele middelen. Ook onderschrijft het bestuur dat structurele taken structureel moeten worden bekostigd. Hiermee wordt ook aangesloten bij dit deel dat de gemeente Vijfheerenlanden in haar zienswijze heeft kenbaar gemaakt..

Deze uitgangspunten nemen volgens het bestuur echter niet weg dat zich situaties kunnen voordoen waarin een gerichte, tijdelijke intensivering met incidentele middelen juist noodzakelijk is om structurele financiële en maatschappelijke effecten later te voorkomen.

Dat is naar het oordeel van het bestuur hier aan de orde. Het weerstandsvermogen biedt ruimte om financiële gevolgen van risico's op te vangen, maar is niet bedoeld als instrument om de onderliggende oorzaken van die risico's actief te beïnvloeden. Het opnemen van risico's in de risicoanalyse maakt deze zichtbaar, maar vermindert op zichzelf niet de kans dat deze risico's zich voordoen en beperkt evenmin de mogelijke impact daarvan. Juist wanneer risico's concreet, actueel en beïnvloedbaar zijn, ligt het bestuurlijk voor de hand om niet uitsluitend te reserveren voor mogelijke gevolgen, maar om tijdig te investeren in het beperken daarvan.

Voor de aanpak van statushouders geldt dat de eerste periode na vestiging van groot belang is voor taalontwikkeling, participatie, oriëntatie op werk en het voorkomen van langdurige afhankelijkheid van bijstand. Een intensieve inzet aan de voorkant heeft daarmee niet het karakter van een structurele exploitatie-uitgave, maar van een tijdelijke versnelling gericht op het voorkomen van structurele lasten. Uitstel of onvoldoende inzet vergroot het risico dat een grotere groep inwoners langdurig aangewezen blijft op ondersteuning, met nadelige gevolgen voor inwoners, gemeenten en Avres.

In de zienswijzen van Molenlanden en Vijfheerenlanden hebben beide gemeenten aangegeven met de voorgestelde resultaatbestemming in te kunnen stemmen, mits deze is voorzien van een concreet plan en dat inzichtelijk wordt gemaakt hoe de inzet van middelen zich verhoudt tot de risico's die al zijn opgenomen in het weerstandsvermogen, zodat overlap in de financiële onderbouwing wordt voorkomen.

Aan deze voorwaarden is inmiddels invulling gegeven. Het plan voor de versnelde aanpak van statushouders richting participatie, re-integratie en uitstroom naar werk is opgesteld (zie bijlage) en is bij de behandeling van de jaarrekening door het algemeen bestuur besproken.. Daarmee wordt ook inzichtelijk gemaakt welke inzet nodig is, welk doel daarmee wordt nagestreefd en welke (tijdelijke) middelen daarvoor benodigd zijn.

Uit dit plan blijkt dat een gerichte en intensieve inzet noodzakelijk is en dat hiervoor een budget nodig is dat het positieve resultaat van € 606.000 volledig omvat (zie p. 4 van het plan van aanpak in de bijlage). Daarmee wordt de eerder voorgestelde resultaatbestemming met betrekking tot de versnelde aanpak statushouders richting uitstroom, re-integratie en activering inhoudelijk geconcretiseerd en bestuurlijk beter afgebakend.

Dit betekent echter ook dat het positieve resultaat niet langer kan worden verdeeld over beide oorspronkelijk genoemde opgaven, maar volledig wordt bestemd voor de versnelde aanpak van statushouders richting participatie, re-integratie en uitstroom naar werk. Met dit plan wordt tevens aangesloten bij de door Molenlanden en Vijfheerenlanden gevraagde concrete planvorming en wordt tegelijk recht gedaan aan de urgentie van deze opgave.

De opgave op het gebied van cyberwetgeving en informatiebeveiliging blijft echter onverminderd urgent, actueel en noodzakelijk. Ook hiervoor is inmiddels een plan beschikbaar. Omdat de aanpak van statushouders vrijwel volledig beslag legt op het beschikbare resultaat, resteert binnen deze resultaatbestemming echter geen ruimte om ook deze opgave te financieren. De benodigde middelen voor informatiebeveiliging en cyberweerbaarheid moeten volgens het bestuur daarom door Avres worden gefinancierd uit haar eigen reserves

Alles afwegend is het bestuur van oordeel geweest dat het bestemmen van het positieve resultaat voor de versnelde aanpak van statushouders een passende, doelmatige en bestuurlijk verdedigbare inzet van incidentele middelen is. De inzet is tijdelijk van aard, concreet onderbouwd en gericht op het voorkomen van structurele financiële en maatschappelijke effecten. Het bestuur heeft daarom besloten om de oorspronkelijke resultaatbestemming gedeeltelijk te wijzigen, in die zin dat het volledige positieve resultaat van € 606.000 wordt bestemd voor de versnelde aanpak van statushouders richting participatie, re-integratie en uitstroom naar werk. Voor de eveneens urgente inzet ten behoeve cyberwetgeving heeft het bestuur besloten om dit te financieren uit de reserves van Avres.

Verder gaat uw raad in de zienswijzebrief in op de balans tussen ambities en uitvoeringscapaciteit. De benoemde ontwikkelingen, zoals arbeidsmarktkrapte, de toenemende complexiteit van de doelgroep en financiële onzekerheden, worden door het dagelijks bestuur herkend.

Dergelijke ontwikkelingen vragen om een zorgvuldige afweging en duidelijke prioritering. Het dagelijks bestuur deelt het belang dat uw raad hecht aan uitvoerbaarheid en aan inzicht in financiële risico's. In de verdere uitwerking van de begroting en het jaarplan wordt hierop gestuurd door de voorgestelde ambities waar nodig te faseren, keuzes te maken bij druk op (financiële) middelen en risico's structureel te monitoren en beheersen.

De door uw raad geformuleerde aandachtspunten zullen dan ook worden betrokken bij de verdere uitwerking en uitvoering van de begroting en het jaarplan.

De uitgebrachte zienswijze vanuit uw raad, de uitgebrachte zienswijzen vanuit de raden van de overige deelnemende gemeenten en het uitgebrachte advies van de cliëntenraad zijn voor het bestuur geen aanleiding geweest om in de jaarrekening / het jaarverslag 2025 en het jaarplan en de begroting 2027 nog andere wijzigingen door te voeren.

Derhalve heeft het algemeen bestuur van Avres, met in achtneming van hetgeen hierboven is gesteld over het onderdeel resultaatbestemming ten behoeve van de versnelde aanpak statushouders richting participatie, re-integratie, en uitstroom naar werk, én hetgeen hierboven is gesteld met betrekking tot de inzet ten behoeve van cyberwetgeving en informatiebeveiliging die zal worden gefinancierd uit de reserves,, besloten om de jaarrekening 2025 en het jaarverslag 2025 vast te stellen. Daarbij heeft zij ook het plan versnelde aanpak van statushouders richting participatie, re-integratie en uitstroom naar werk vastgesteld.

Het vaststellen van de begroting 2027 is, zoals hierboven al eerder is aangegeven, voorzien in de vergadering van het algemeen bestuur van 10 september as.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Avres,

K. Bel
Voorzitter

P. Van Uitert,
Secretaris